

SOK en Stichting ir. D.C. van Schaik Postbus 2235 6201 HA Maastricht

Het SOK-bestuur:

Ton Breuls	Voorzitter	00-3212454059	<i>tbreuls@skynet.be</i>
Rik Bastiaens	Secretaris	00-3212-210639	<i>rik.bastiaens@pandora.be</i>
Joep Orbons	Bibliotheek en docu-centrum	043-361 87 93	<i>jorbons@xs4all.nl</i>
Norbert Hensing	Activiteitscoördinator	00-324-2751356	<i>nhensing@belgacom.net</i>
Erik Honée	Studiebegeleider	043-325 61 10	<i>honee_houben@onetelnet.nl</i>

E-mail SOK:

sok@nhgl.org

De SOK is geassocieerd met "Subterranea Britannica". www.subbrit.org.uk

Bestuur Stichting ir D.C. van Schaik:

Joep Orbons	Voorzitter	043 - 361 87 93	<i>jorbons@xs4all.nl</i>
Desirée Schoenmakers	Secretaris	043 - 321 65 06	<i>d.schoenmakers@wanadoo.nl</i>
Pierre Hardy	Penningmeester	043 - 363 75 91	<i>pfg.hardy@hetnet.nl</i>
Wilfred Schoenmakers	Bestuurslid	043 - 344 07 41	<i>W.Schoenmakers@mw.unimaas.nl</i>

E-mail Stichting ir. D.C. van Schaik:

vanschaikstichting@nhgl.org

Technische commissie Stichting ir D.C. van Schaik:

Olav Hensing, Plateauweg 7, 6212 EA Maastricht, Telefoon: 043 - 3218473

Redactie SOK-Mededelingen:

Ton Breuls, Bovenstraat 28, B 3770 Kanne/Riemst, Telefoon: 00 - 3212454059

Redactie SOK-Info:

Fons Leunissen, Wijnbesstraat 105, 6543 TL Nijmegen, Telefoon: 024 - 3781820
E-mail: sok-info@planet.nl

De SOK op Internet:

www.sok.nl

SOK-ledenpasjes:

SOK-leden kunnen een SOK-lidmaatschapspasje krijgen dat een jaar geldig is. De aanvraag moet vergezeld van een pasfoto bij de secretaris worden ingediend.

SOK-Ledenavonden:

SOK-Ledenavonden worden iedere 2^e vrijdag in de maanden januari, maart, mei, september, en november gehouden in het Natuurhistorisch Museum te Maastricht. Aanvang 19.30 uur.

Groeven SOK en Stichting ir. D.C. van Schaik:

De SOK en Stichting ir. D.C. van Schaik hebben diverse groeven in beheer of een collectieve vergunning voor een groeve. Informatie in verband met het bezoeken van deze groeven is te vinden op de laatste pagina van deze SOK-Info.

Voorpagina: Grotwoning Sint Pietersberg rond 1939.

Adressen, mededelingen en oproepen

Nieuw (aspirant-) lid

- F.H.M.P.J. Hermanns,
Clavecymbelstraat 30b,
6217 CT Maastricht,
tel. privé: 043-3476602,
tel. zaak: 043-3477326,
fax: 043- 3440575,
e-mail: *m.hermanns@hetnet.nl*

Adreswijzigingen

- Berno Huls, Teutseweg 14, 3520 Zonhoven, tel: 0032-11-815059,
e-mail: *huls.berno@tiscali.be*
- Luc Stevens, Avenue Notre Dame de Fatima 13,
1082 Berchem-Sainte-Agathe, Belgique tel: 0032-23-434127

Gewijzigd telefoonnummer

- Erwin Geuskens, 043-3630863

Nieuwe e-mail adressen

- Wilfred Schoenmakers, *w.schoenmakers@aim.unimaas.nl*
- Ed Franssen, *edjeis@home.nl*
- Norbert Hensing, *nhensing@belgacom.net*

SOK-ledenavond

Het programma van de SOK-ledenavond op vrijdag 14 november in het Natuurhistorisch Museum Maastricht is als volgt:

- Verslag van het gezamenlijke weekend van Subterranea Britannica en de SOK (3-5 mei 2003)
- Een film uit 1975 over de Sint Pietersberg
- Verslag van het SOK-weekend in de Barakkenberg (14 en 15 september 2002.)
- Nieuws van de Stichting ir. D.C. van Schaik

De ledenavond begint om 19.30 uur en zal in het museumcafé worden besloten met gelegenheid om informatie uit te wisselen of gewoon gezellig wat te na te praten.

Het bestuur

www.sok.nl in revisie

Binnenkort zal de website van de SOK vervangen worden door een nieuwere versie. De inhoud van de website is voor een groot deel ongewijzigd gebleven, maar wel in een nieuw jasje gestoken. Andere onderdelen zijn nieuw of geactualiseerd. Wie regelmatig een kijkje komt nemen, zal zien dat we er volop aan werken en dat de website nog niet klaar is. Werk in uitvoering! Rik Bastiaens en John Caris vormen samen de nieuwe werkgroep KING die verantwoordelijk is

voor het onderhoud van deze site. Ondanks onze inspanningen kan het echter zijn dat sommige onderdelen nog niet goed werken of dat er fouten ingeslopen zijn. Voor opmerkingen, suggesties, commentaar, vragen, e.d. kan men de werkgroep KING een mail sturen via de het e-mailadres op de website. De website zal nog steeds bereikbaar zijn via het oude URL: <http://www.sok.nl>.

Werkgroep KING

Bij de voorplaat van deze editie

De foto op de voorpagina werd ons door Henri Ceha toezonden. Henri schreef in zijn begeleidende briefje dat hij op het idee kwam om de afbeelding te sturen toen hij op een compositiekaart van de Sint Pietersberg (waarop zowel bovengrond als de ondergrondse gangenstelsels te zien zijn) de naam "Grotwoning Greetje Blanckers" vermeld zag staan. Die benaming verwonderde hem, omdat hij de grotwoning altijd had gekend als de "Grotwoning van Memke Blanckers". Memke leefde in de grotwoning en haar dochter Greetje woonde later in het witte huisje dat voor de grot stond. Henri kan zich Memke nog goed herinneren: een oud vrouwtje met een wit kapje op haar hoofd, dat vaak door ziekte (of ouderdom) het bed moest houden. Hij bracht haar wel eens een pannetje soep dat de bewoners van hoeve Zonneberg voor haar hadden gemaakt. De foto, een groot formaat diapositief, dateert van rond 1939.

De redactie

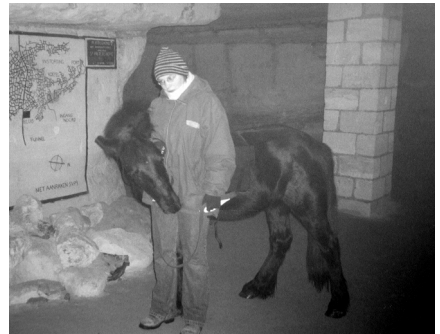
SOK-Silhouet wordt extra editie SOK-Info

Aangezien we steeds meer artikelen en oproepen aangeleverd krijgen voor de SOK-Info, zou er niet veel plaats meer overblijven voor publicatie van de resultaten van de enquête. Er is nu besloten om hiervoor een extra editie van de SOK-Info uit te geven. Het voordeel hiervan is, dat het verhaal niet tot talloze korte losse afleveringen verknipt wordt, maar één overzichtelijk geheel blijft. Verder is er nu ook wat meer ruimte voor fraaie statistiekjes en dergelijke. Zo'n extra editie vergt echter een hoop extra werk en dus ook meer tijd, vandaar we nogmaals een beroep doen op jullie geduld. Het blijft immers vrijwilligerswerk. De Silhouet-Info zal in elk geval nog voor het eind van het jaar verschijnen.

De redactie

Oproep: Informatie gezocht over pony's in het ondergrondse

Help, help.....ik zou graag meer te weten willen komen over pony's in de berg of de mijnen. Graag wil ik hier onderzoek naar gaan doen, maar overal waar ik een begin maak met zoeken, ben ik meestal ook weer snel aan het einde, want er is nauwelijks informatie te vinden over dit onderwerp. Liepen er wel pony's door de berg? Misschien waren het wel ezels, muil dieren of ossen, of zo. Tijdens mijn vakantie in Engeland vorig jaar, heb ik zo hier en daar navraag gedaan bij mijnen, maar meer dan een enkel plaatje was er niet te

vinden. Mijn vraag is dan ook: heeft iemand meer info over dit onderwerp, d.w.z. foto's, tekeningen, een gedicht, etc.? Laat het mij a.u.b weten. Wellicht wil iemand mij zelfs wat helpen bij mijn onderzoek? Alvast bedankt.

Simone Frissen, tel: 0032-12-210639, e-mail: smaos@pandora.be

Oproep: Veldwerkers gezocht voor onderzoek in Zonneberg en Noord

Deze oproep is bedoeld voor diegenen die gebruik maken van de Regeling Recreatief Berglopen en daarbij meer willen dan alleen berglopen.

In navolging van het veldwerk in de Caestertgroeve, Groeve Ternaaijen-Boven en Groeve Ternaaijen-Beneden is er nu een veldwerkplan opgesteld voor de Groeve Zonneberg en (in de nabije toekomst) het Noordelijk Gangenstelsel. Het is de bedoeling dat er deze winter gegevens worden verzameld omtrent de oorspronkelijke ontginningen, om zo een beeld te krijgen van de vroege ontginningsgeschiedenis van deze groeven. Wij zijn daarom op zoek naar mensen die regelmatig de Zonneberg of Noord bezoeken en die gericht (aan de hand van een vooraf aangeleverd werkplan) gegevens willen verzamelen, die later - onder vermelding van de naam van de onderzoeker - digitaal zullen worden verwerkt en uiteindelijk in een publicatie onder specifieke bronvermelding zullen worden opgenomen.

In principe gaan we uit van een individueel contact met de onderzoekers die zich aanmelden. Deze zogenaamde "portefeuille-houders" gelden als de auteurs van het betreffende deelonderzoek. Maandelijks zal door deze onderzoekers moeten worden gerapporteerd over het verloop van het veldwerk en de eventuele problemen waar ze mee te kampen hebben. Alle verzamelde gegevens worden extern geanalyseerd en geschikt gemaakt voor verder onderzoek. Aan het einde van de rit zullen alle bevindingen worden uitgebracht in een groot artikel of, indien daarvoor de financiering kan worden gevonden, in een boek.

Voor mensen die geen of weinig ervaring hebben met de technieken van veldwerk, zal een kleine handleiding worden gegeven bij aanvang van dit project. Wie zich aanmeldt binnen twee weken na het verschijnen van dit bericht in de SOK-Info, zal binnen een aantal weken worden uitgenodigd voor een briefing. Diegenen die zich aan het project willen verbinden, ontvangen meteen na die briefing hun werkplan. Het gehele veldwerkonderzoek zal ongeveer een half jaar in beslag nemen. We hebben alle vertrouwen in een vruchtbare samenwerking.

Jacquo Silvertant en het Veldwerkteam St.Pietersberg.

Reacties s.v.p. binnen twee weken na verschijnen van deze SOK-Info naar:
E-mail: jsilvertant@yahoo.com. Telefoon: 06-51434400

Oproep: Financiële steun voor de Van Schaikstichting

Sinds de oprichting, zes jaar geleden, is de Stichting ir. D.C. van Schaik uitgegroeid tot een sterke organisatie met ongeveer vijftientig medewerkers. We hebben nu elf groeven in beheer en deze groeven staan ter beschikking aan SOK-leden voor onderzoek en educatie. Zoals reeds eerder in een SOK-Info werd bericht, zijn in de afgelopen jaren veel zaken voortvarend aangepakt. We hebben bijvoorbeeld

inmiddels een Technische Commissie van vijf personen, die een heuse werkplaats heeft en een met de nieuwste technische snufjes uitgeruste calamiteitenaanhanger. Als een groeve opengebroken wordt, dan komt onze TC meteen in actie om die groeve weer dicht te maken. Verder levert de TC stroom, licht en allerlei andere technische hoogstandjes tijdens activiteiten van de Van Schaïkstichting en de SOK.

Jaargang 3

7

Augustus
2003

STEUNPILAAAR

Inhoud: Uitnodiging, Redactioneel, Invormingsstate, groeve-figanten, Pilot restaurant, Reddingshouders, Engelt, beoek, Boreck, Koebosch, Ibrank, De beekbreder, De Roerbergroeve, Vrienden, Colofon.

Uitnodiging Groevedag 2003

Op zaterdag 6 september zal bij de Roerbergroeve de vierde groevedag gehouden worden voor de Vrienden, vrijwilligers en sponsoren van onze stichting. Zoals inmiddels traditie is, zal de beheerder van de groeve een rondleiding geven en treft in deze Steunpilaar een artikel aan over de betreffende groeve. U kunt zich op deze manier reeds inzien over de Roerbergroeve en mocht u helaas niet in de gelegenheid zijn onze Groevedag te bezoeken, dan kunt u op papier toch nog een beetje meegenieten van deze bijzondere berg. Want natuurlijk is de Roerbergroeve een bijzondere berg, aangezien voor ons minstens alle groeven bijzonder zijn! En wat er verder specifiek is aan de Roerbergroeve, kunt u nu dus lezen in het artikel van beheerder John Hageman.

De Roerbergroeve is overigens (nog) niet in beheer bij onze stichting. Officieel heeft het Natuurhistorisch Genootschap Limburg, onze moederorganisatie, nog altijd een gebruiksvereenkomst met de eigenaar Piet Packher. Deze gebruiksvereenkomst is nog niet omgezet naar onze stichting wegens allerlei oorzaken van historisch aard. Wij hopen dat dit echter in de nabije toekomst toch nog mogelijk is. Dat de groeve formeel niet beheerd wordt door onze stichting, maar slechts indirect via het NIGL, onder onze hoede valt, weerhoudt ons echter niet om u een kje in dit interessante gebied te laten.

U bent dus allen op zaterdag 6 september 2003 van harte welkom bij de Roerbergroeve. De tijdsplanning is als volgt:

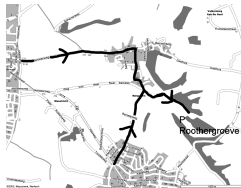
- 14:30 uur tot 15:00 uur: Ontvangst bij de ingang van de Roerbergroeve.
- 15:00 uur tot 17:00 uur: Rondleiding.
- 17:00 uur Einde groevedag 2003.

Een kaartje waar deze groeve te vinden is en waar u kunt parkeren, is hier bijgevoegd. Als u per auto van Maastricht komt, kunt het beste de weg naar Bemelen volgen. Bij de waterput in Bemelen slaat u rechts af. Zoals u hierin kunt zien, komen u dan bij een kruising, waar u linksaf slaat. Dan volgt u de weg tot bij de poort van Groeve Of Roek/Ankerpoort Maalbedrijven). Daar kunt u naast de recentelijk gereconstrueerde kalkoven parkeren. Medewerkers van de stichting zullen u ter plekke opvangen en u de laatste 100 meter naar de ingang wijzen.

In verband met de organisatie, vragen wij u of u zich vooraf wilt aanmelden als u aan de Groevedag wilt deelnemen. Dit kan op de volgende manieren:
 V Schriftelijk: door middel van een briefje naar het secretariaat: Postbus 2235, 6201 HA Maastricht
 V Per fax: naar 043-3672585
 V Telefonisch: bij voorzitter Joep Orben 043-3618793
 V Per e-mail: van.schakstichting@nhg.nl

Wij hopen u op 6 september aanstaande te kunnen verwelkomen en is als dank voor uw steun in het afgelopen jaar, deze bijzondere rondleiding te mogen aanbieden.

Het bestuur

STICHTING VAN DE VAN SCHAIKSTICHTING
 BEHEER ONDERAARDE KALKOVENGROEVEN

Sinds een jaar of drie heeft de Van Schaïkstichting een nieuwsbrief die tweemaal per jaar uitkomt: de "Steunpilaar". In dit blad staan overwegend korte stukjes met veel foto's, over wat er in het voorgaande halve jaar allemaal in, bij en met de groeven van de stichting is gebeurd. In de Steunpilaar verschijnt verder ook regelmatig een wat langer artikel over een voor sponsoren en medewerkers interessant onderwerp. Het blad wordt gemaakt door een enthousiast team dat uit drie personen bestaat. De Steunpilaar is bedoeld voor onze donateurs, maar ook voor alle medewerkers van onze organisatie. Die medewerkers verzorgen bijvoorbeeld de rondleidingen en de catering als we gasten hebben en verder zijn er vanzelfsprekend de beheerders van onze groeven, want het draait natuurlijk om in onze stichting.

Dit alles kost echter geld. Er wordt namelijk jaarlijks veel geld uitgegeven aan goed gereedschap voor de vrijwilligers, aan reparaties en onderhoud aan de groeven, aan de nieuwsbrieven, aan het verstrekken van informatie aan onze gasten, aan educatieve doelen, en aan nog talloze andere zaken, die met een verantwoord en effectief groevebeheer te maken hebben. Daarnaast hebben we nog veel nieuwe ideeën op stapel staan, die natuurlijk ook weer geld zullen gaan kosten. De subsidie die we van de Provincie Limburg ontvangen, is niet toereikend, vandaar dat we ook donateurs hebben: de "Vrienden van de Van Schaïkstichting". Deze mensen steunen ons met hun financiële bijdragen en ontvangen als tegenprestatie tweemaal per jaar de Steunpilaar en worden daarnaast éénmaal per jaar uitgenodigd voor een leerzame en gezellige excursie in één van onze groeven. Op dit moment zijn er ongeveer 80 "Vrienden".

Met het oog op het groeiend aantal groeven dat onze stichting in beheer krijgt (Zie elders in deze SOK-Info), zijn wij nog steeds op zoek naar nieuwe "Vrienden", die ons werk financieel willen steunen. Natuurlijk helpen de SOK-leden ons al enorm door hun onderzoeken en hun belangstelling, maar we wilden iedereen hierbij toch nog eens verzoeken om ook donateur van de Van Schaïkstichting te worden.

Wil je ons financieel steunen, stuur dan een briefje of e-mailtje aan:

Postbus 2235, 6201 HA Maastricht, e-mail: vanschaikstichting@nhgl.org
Wij zullen je dan de benodigde gegevens sturen. Bij voorbaat bedankt!

Joep Orbons, voorzitter Stichting ir. D.C van Schaik

Vorderingen project Inventarisatie Ingangen

Het SOK-project Inventarisatie Ingangen is halverwege de geplande werkzaamheden. Tijdens de winter 2002-2003 zijn ongeveer 85% van alle ingangen geïnventariseerd door vijf veldgoepen van elk ongeveer vijf SOK leden. Dit prima resultaat werd bereikt dankzij de geweldige inzet van de SOK-leden en de bijzonder goede medewerking van het IKL en de terreinbeheerders: Limburgs Landschap, Staatsbosbeheer en Vereniging Natuurmonumenten.

Tijdens de komende winter 2003-2004 zullen de resterende ingangen worden bezocht. Iedere ingang staat daarna netjes op de foto en is dan exact beschreven volgens een standaardlijst. Alles wat tijdens de veldopnames genoteerd is, zal in een rapportage gevat worden. Deze documentatie zal voor de SOK-leden beschikbaar zijn voor onderzoeksdoeleinden. Ze zal bestaan uit een digitaal archief van foto's en beschrijvingen, plus een computer-database, zodat gegevens opgezocht kunnen worden. Voor het opzetten van deze database is een speciaal groepje gevormd en het nieuwe SOK-lid Arno Eliens zal zich met de programmatuur bezighouden.

Via het IKL is van de Provincie subsidie verkregen voor dit project. Deze financiële steun wordt gedeeltelijk voor de inventarisatie ingezet, maar het grootste deel van het bedrag gaat naar de restauratie van enkele ingangen. De leden van het projectteam zullen daar deze winter plannen voor maken, die in de zomer van 2004 gerealiseerd zullen worden. Voor de uitvoering van de restauraties zullen we een beroep gaan doen op vrijwilligersinzet van SOK-leden. Daarom, let op de oproepen in de komende SOK-Info's voor dit mooie werk aan de groeves.

Een leuk project, waar veel SOK-leden kennis in geïnvesteerd hebben en volop aan hebben voorbereid en meegewerkt. We gaan vol enthousiasme door...

Joep Orbons

Boeken te koop aangeboden

- J.Silvertant, "Caestert. De genese van het gangenstelsel" (Maastricht 1999). Echt de laatste exemplaren!!! Ze zijn gebonden, maar moeten gekaft en gesneden worden door een handboekbinder. Nog meerdere exemplaren beschikbaar. EUR 20.00 p.stuk.

- J.Silvertant, "Vreigele bie de Bök" (Valkenburg 1996). Boekwerkje over de strubbelingen ten aanzien van het gebruik van de Valkenburgergroeve in de overgang van traditioneel gebruik als bouwsteengroeve naar toeristische attractie in de jaren zeventig van de negentiende eeuw. Nog meerdere exemplaren beschikbaar. € 12.50 p.stuk.

- A. van Wijngaarden, "De ondergrondse kalkgroeven van Zuid-Limburg", Ons krijtland Zuid-Limburg III (Maastricht 1967). Nog meerdere exemplaren

beschikbaar. € 5.00 p.stuk.

- J.Notermans, "De Kazematten. De ondergrondse vesting van Maastricht" (Maastricht 1982). 1 exemplaar beschikbaar. € 5.00

- Div. auteurs, "Aspecten van het groeve-onderzoek in Valkenburg", SOK-Mededelingen 21 (Maastricht 1993). Nog meerdere exemplaren beschikbaar. € 5.00 p.stuk.

Reageren per e-mail. Toekenning naar volgorde van binnenkomst. Reacties zenden naar: jsilvertant@yahoo.com

Een nieuwe groeve in beheer bij Stichting ir. D.C. van Schaik

Trots kondigt het bestuur van de Van Schaikstichting hierbij aan dat het een nieuwe groeve aan de Van Schaikstichting heeft kunnen toevoegen. Het betreft de Gewandgroeve in de Gemeente Valkenburg a/d Geul. De Gewandgroeve bestaat uit twee kleine groeven die recht boven elkaar in de bergwand liggen. De onderste gang is ongeveer 27 meter lang en is in perfecte conditie, met een goede poort, leuke opschriften en mooie vleermuizen en vlinders, die er jaarlijks overwinteren. De bovenste Gewandgroeve is een grotere gang/kamer die via een instorting in het plafond te bereiken is. Dankzij provinciale subsidie kon het IKL deze ingang recentelijk voorzien van een degelijke poort, zodat de vleermuizen nu voldoende rust hebben in de winter.

Zoals altijd, wanneer de stichting het beheer van een nieuwe groeve heeft verworven, wordt eerst een tijdelijke beheerder benoemd. In dit geval is dat Joep Orbons. Er zal echter meteen naar een definitieve beheerder gezocht worden onder de leden van de Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven.

De geschiedenis van de Gewandgroeve is nog grotendeels ongeschreven en er ligt dus nog heel wat werk klaar voor onderzoekers. Er is trouwens nog wel meer te doen, want de ingangen van beide groeven kunnen best eens een stevige opknapbeurt gebruiken. Een van de eerste taken van de definitieve beheerder zal zijn om die klus te gaan organiseren.

De Gewandgroeve bevindt zich in een bosgebied dat beheerd wordt door de Vereniging Natuurmonumenten. Daarom bij deze nog een woord van dank aan al de medewerkers van Natuurmonumenten, die het mogelijk hebben gemaakt dat de Gewandgroeve nu bij onze stichting in beheer is.

Joep Orbons, voorzitter Stichting ir. D.C. van Schaik

Illegale doorbraak in de Zonneberg

Marcel Weiland, de secretaris van de Regeling Recreatief Berglopen, stuurde ons een berichtje, met daarbij enkele foto's die door Nol Eliens werden gemaakt.

Vrijdag 19 september werd Marcel door Ed Rousseau getipt dat er onder de B3-muur in de Zonneberg een doorgang zou zijn gegraven naar verboden terrein. Marcel ging meteen kijken en zag dat er inderdaad een flink gat was gegraven, groot genoeg om gemakkelijk doorheen te kunnen glippen. Ernaast lag er nog de twee meter lange ijzeren staaf die vermoedelijk als gereed-

schap was gebruikt. Samen met Ger Beckers en twee introducees, heeft Marcel het gat provisorisch dichtgemaakt en daarna de ijzeren staaf naar het gidsenhok gebracht. Van de daders opbreekt natuurlijk elk spoor...

Verslag SOK-Dwaaldag 30 augustus 2003

Al vroeg in het jubeljaar was het op en in de agenda gezet: de SOK-dwaaldag in de Lacroixgroeve. Een hele dag ronddwalen in een van de grootste groeves onder Zichen!

Menig SOK-lid had het dwaalweekend al weken tevoren vrijgehouden en zaterdagochtend 30 augustus was het dan eindelijk zover. Zo tegen kwart voor negen was ik ter plaatse en de "Vereniging Zonder Winstoogmerk Hulpdienst Groeven" was toen al actief met het in gereedheid brengen van de ontvangst- en veiligheidsvoorzieningen. (Elke bezoeker moest zich inschrijven en een verklaring ondertekenen.) Andere SOK-leden waren druk in de weer zich te verzamelen en vanaf negen uur konden de eersten vertrekken. Vergassers werden aangejaagd, carbidlampen aangestoken en elektrische lampen aangeknipt. De lange dag kon beginnen...

Wachtend op John Caris, heb ik zelf eerst rustig een kop koffie gedronken in Café Jacquemin. John en ik waren ondanks dat toch al vroeg van de partij, want we vertrokken iets voor half tien. Ons doel was de Waterstraat (het diepste punt van de groeve) te bereiken, maar op weg daarheen ook met volle teugen genieten van de Bèrrèg. Dus geen grottenrace, maar alles op ons gemak. Eerst liepen we naar de "Betonnen Gang", wat nog bekend gebied was voor ons als vleermuiscursisten, maar na de tunnel werd het echt spannend. Hoewel er er hardnekkige geruchten de ronde doen die iets anders beweren, is er van deze groeve is geen complete kaart beschikbaar. Er zijn echter wel twee schematische plattegronden in omloop,

waar alle "secties" op staan aangegeven. Die kaarten bieden echter weinig soelaas, want je kunt ze vergelijken met een stadsplattegrond waarop alleen de contouren van de wijken (de secties) aangeduid staan. Ten bate van de oriëntatie is de Lacroix dus ook ingedeeld in secties; elke sectie heeft een nummer en aan de buitenste rand van elke sectie zijn alle pilaren voorzien van het sectienummer en een pilaarnummer. Bijvoorbeeld "25/23". De truc is nu om van sectie naar sectie te wandelen zonder bots te lopen in een zak. Een zak is te herkennen aan een plotselinge stijging van de pilaarnummers, bijvoorbeeld van 32/1 naar 32/68. (De omtrek van "sectie 32" is dus 68 pilaren.) Verder heeft Berno Huls een route met groene verf gemarkeerd, die oploopt tot "w53" en men kan ook deze tekens volgen tot aan de Waterstraat.

Gepakt met licht, reservelicht, kompas, voedsel en koffie, trokken we verder de berg in. Bij de ingang was het nog een drukke bedoening geweest, maar naarmate je dieper het gangenstelsel binnendrong, werd het steeds rustiger. Af en toe kwam je ergens een groepje SOK-kers tegen, dat even pauzeerde om een boterham en een slok koffie te nuttigen. Ook wij namen een pauze en ik had voor deze gelegenheid een blik tomatensoep en ingrediënten voor hotdogs ingeslagen. De Petromax zou als cuisinière dienen, met een RVS-mok als ketel. (Tip van de Keuringsdienst van Waren: voedsel niet direct in een conservenblik opwarmen, want dan komen zware metalen vrij!). Tijdens de ochtendpauze heb ik dus deze opstelling uitgetoet. Ze werkt, maar je moet er wel wat geduld voor hebben.

De Lacroixgroeve is een echte Belgische groeve; om de zoveel gangen kom je een enorme puinhoop tegen. Naar aanleiding van de recente instorting in de Lacroix, heeft Berno Zichenaren rondgeleid om ze gerust te stellen over de ondergrond van hun dorp. Zo kon hij tevens de eigenaren van de vuilhopen hun geaccumuleerde eigendom tonen!

Berno verscheen zo af en toe uit het niets om berglopers op weg te helpen. Met zijn grottenfiets zoefde hij kris kras door de berg. We hebben even geprobeerd om zijn spoor te volgen, omdat we veronderstelden dat hij, als kenner van deze berg,

altijd de kortste route zou nemen. Jammer, want daar keken wij vies van op onze neus; die man was werkelijk overal geweest die dag en in de verste uithoeken zagen we zijn bandensporen nog terug! We zijn dus maar weer gauw braaf de markeringen gaan volgen: Sectie 23, sectie 24, sectie 25...

Na de middagpauze stuitten we plotseling op water dat te diep was voor onze bergschoenen. Schoenen uit en blootsvoets waden? Toch maar niet! We volgden dus

de waterlijn en kwamen zodoende bij de zwartgeblakerde gangen die "Het Zwart" genoemd worden. Vanaf daar was het nog maar een kippeneindje naar de Waterstraat. Gelukt! Het was half vier en we waren zo'n zes uur eerder begonnen....wat een berg!

We pauzeerden uitvoerig en even later kwamen we anderen van onze club tegen, die pas 's middags vertrokken waren. Het werd een gezellig weerzien dat duurde tot Berno weer voor onze neus stond. Wij waren de laatsten in de berg en hij kwam ons ophalen om ons zonder omwegen naar buiten te begeleiden, want om zes uur moest iedereen beslist uit de groeve zijn. Eerst hebben we Berno echter nog talloze vragen gesteld over de groeve. Bijvoorbeeld: Hoe zit het met de gemeentelijke

opvullingen? Hoe zit het met de instorting van afgelopen jaar? Waar slaat de naam "Waterstraat" op? Het antwoord op die laatste vraag bleek trouwens zeer simpel; bovengronds ligt een straat met die naam. Op weg naar de ingang - hij op de fiets en wij te voet - liet hij ons nog snel allerlei interessante plekken zien. Werd het dus toch nog even een grottenrace! Met zware benen, maar ook met een intens voldaan gevoel, kwamen we weer buiten.

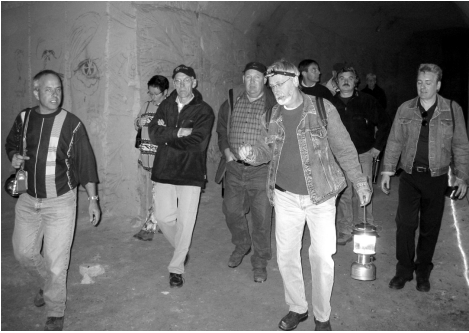
Hulpdienst Groeven, Gemeente Riemst en SOK: bedankt voor deze mooie dag!

Erik Honée

Groevedag 2003 Stichting ir. D.C. van Schaik

Zaterdag 6 september kwamen de Vrienden (donateurs) en medewerkers van de Van Schaikstichting in de Roothergroeve bij elkaar voor de jaarlijkse groevedag. Reeds bij de ingang werden de gasten getraceerd op een stukje vooruitgang van de stichting. De Technische Commissie, die dag vertegenwoordigd door de gebroeders Hensing en Cham Peters, had daar namelijk haar indrukwekkende nieuwe mobiele aggregaat opgesteld om daarmee stroom te leveren voor een lichtsnoer van kleine lampjes, dat de bezoeker door de lange ingangstunnel naar de plek van ontvangst voerde. Het lichtsnoer is aangeschaft om bij calamiteiten een goed verlicht spoor uit te kunnen zetten naar de plek waar gewerkt wordt. De op de verzamelplek aanwezige catering van Carla en Wil Raemakers was echter zeker geen calamiteit en de hete koffie en de groevefrisse vlaai smaakten werkelijk prima, daar in het ondergrondse!

Joep Obons heette de ongeveer veertig bezoekers welkom en vertelde in het kort iets over de vorderingen van de stichting (zie elders in deze SOK-Info). Daarna

namen groevebeheerder John Hageman, Peter Jennekens en Theo Donders elk een deel van de gasten mee voor een rondleiding door de groeve. Hoewel het een betrekkelijk jong gangenstelsel is met weinig opschriften, valt er toch nog heel wat te zien. Vooral als enthousiaste rondleiders je de ogen openen voor de specifieke eigenaardigheden en de geheel eigen charme van de groeve. Zo waren er de onvaste en rafelige sporen te zien van experimenteel geklungel met een "moderne" industriële zaagmachine, terwijl verderop de zichtbare nalatenschap van de blokbrekers juist bijzonder veel respect afdwong door de perfect gevormde kolossale stoelen die ze daar op "ouderwetse" ambachtelijke wijze hadden gebroken. Wat een dreun moet dat hebben gegeven als zo'n reuzenblok omging!

Kortom, groevedag 2003 was heel gezellig en zeer interessant en kan dus als een succes in de annalen van de Van Schaikstichting worden bijgeschreven.

Fons Leunissen

SOK25
1977-2002

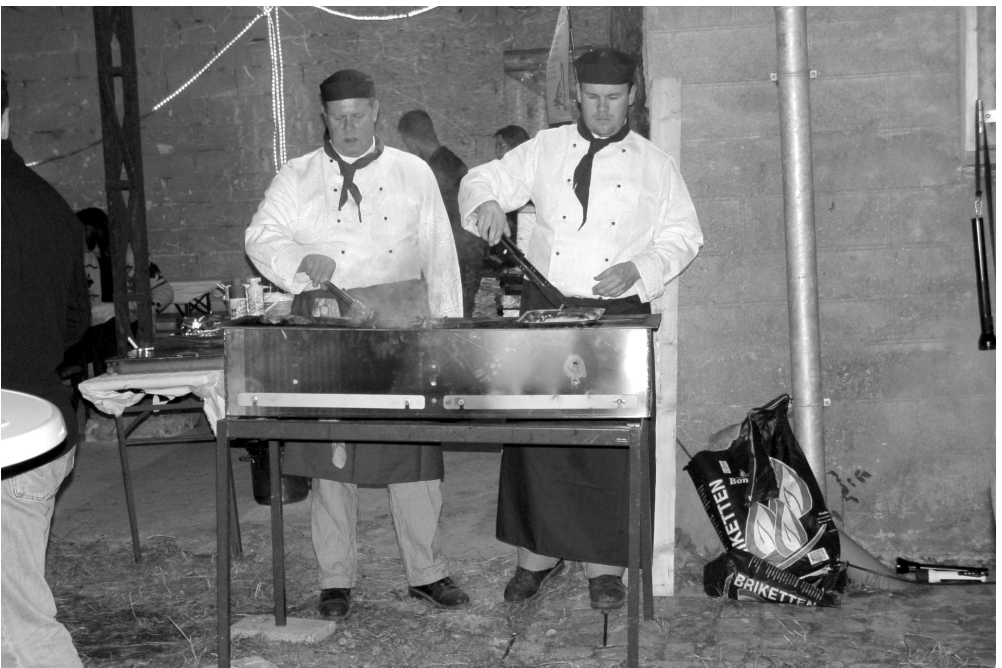
SOK-barbecue was smakelijk succes

Als feestelijke afsluiting van het jubeljaar werd zaterdag 13 september op de voorplaats van de Nieuwe Groeve te Cadier en Keer de langverwachte SOK-barbecue gehouden. In de vorige SOK-Info schreef voorzitter Ton Breuls dat hij hoopte dat we met ons allen zouden kunnen genieten van "een mooie zomeravond op een prachtige locatie" en die wens kwam helemaal uit. Het was prima barbecueweer en de locatie was zeer pittoresk, met aan de ene kant een wijde doorkijk naar het Maasdal en aan de andere kant de donkere bossages waarachter de groeve schuilgaat. Het beschikbare terrein was voor de gelegenheid gemeubileerd met barhoge aanleuntafeltjes, oversized parasols, een royale feesttent, een solide mobiele poepdoos en natuurlijk een uit de kluiten gewassen barbecue. Onder de ruime alkoof van het belendende gebouw was met lange tafels en banken een soort biertuin ingericht en daar waren ook de dranken en de barbecuelekkernijen opgesteld. Verder bleek het "calamiteitenlichtsnoer" van de Technische Commissie nu opeens weer gewone discoverlichting te zijn die een extra feestelijk tintje aan het geheel gaf. De ambiance werd echter pas helemaal perfect, toen de duisternis inzette en de meegebrachte Petromaxen, Colemans en carbidlampen werden ontstoken die met hun feestelijke schijnsel het gezellige samenzijn sfeervol omlijstten. Vleugen van hun verbrandingsgassen, de avondlijke aroma's van ons mergelland, de appetijtelijke geuren van de barbecue en de bedwelmende odoers van de alcoholische dranken verenigden zich gewillig tot een verrukkelijk bouquet.

Er waren ongeveer vijftig bezoekers bij dit evenement en het was toe te juichen dat er onder hen ook veel partners van SOK-leden waren. Iedereen kreeg bij aankomst vier consumptiebonnen en bonnen met daarop de benamingen "Vleervlerkje", "Bergburger", "Vleermuisspies" en "Mosasaurussteak". Gelukkig voor de toch al zo bedreigde vleren (en voor de aanwezige feestvierenden), bleken dit maar fantasienamen en dienden de in onberispelijk kokstenues gestoken Olav Hensing en Huub Hameleers losse onderdelen van gangbaardere voedseldieren op. Het vakkundig geroosterde vlees kon worden verorberd met stokbrood en een keur aan voortreffelijke salades en sauzen. Olav had zelfs speciaal voor de gelegenheid een culinair "Mergelsausje" gecreëerd, dat een mooie mergelgele kleur had, maar niet tussen de tanden knarste.

Er werd door de aanwezigen natuurlijk niet kinderachtig gedaan met de drank en daardoor was de rode wijn helaas al vrij snel op. Bier was er echter genoeg in voorraad en de volledige inhoud van twee tonnen vond moeiteloos haar weg naar de immer dorstige kelen der SOKkers. Huub Geurts en Herbert Zwick en zijn vrouw brachten de nacht door op het terrein en hoefden zodoende niet bang te zijn voor een drankcontrole op weg naar huis. Ik veronderstel dat de andere alcoholhoudende gasten hadden gezorgd voor een BOB, een Bewust Onthoudende Bergloper, zoals op de uitnodiging geadviseerd werd, maar daarvoor zou ik mijn hand beslist niet op de barbecue hebben willen leggen...

Het was een lekker ongedwongen avond zonder welkomstwoorden, toespraken, mededelingen of woorden van dank. Men babbelde er lustig op los, schepte zich nog een portie salade op, haalde een vers rondje, of ging voor de spijsvertering een recreatief wandelingetje in de Nieuwe Groeve maken. Daar bleek weer eens te

meer, dat de voortvarende Technische Commissie van de Van Schaikstichting graag belangeloos haar materiaal en mankracht wil inzetten voor de SOK. Reeds op weg naar de ingang hoorde je het gebrom van hun aggregaat, dat de stroom leverde voor een in het gangenstelsel opgestelde videopresentatie. Het spreekt vanzelf dat het prille en nog onbedorven uiterlijk van enkele prominente SOKkers en het gortdroge commentaar van een Belgische reporter in een meer dan twintig jaar oude documentaire prima aanleidingen waren voor wat goedaardige spot en melig gegrinnik. Die hilariteit was echter weer gauw voorbij, toen op het scherm de lugubere plek in de Roosburg verscheen, waar nog steeds slachtoffers van de ramp onder het puin begraven liggen...

Met een beetje geluk kon je op je wandeling in de Nieuwe Groeve de beheerder Han Bochman tegenkomen, die trots allerlei interessante wetenswaardigheden over "zijn" groeve vertelde aan wie het maar horen wilde. Ik was al lang niet meer in dit gangenstelsel geweest en moest helaas waarnemen dat het aantal afgekeurde gangen nogal was toegenomen en dat ook de kapel met het opmerkelijke jukebox-achtige altaar inmiddels instabiel is verklaard. Wel leuk om te zien, was de door Han ingerichte ontvangstruimte met de "rariteiten" die daar ter lering en vermaak van de gasten zijn uitgesteld. Hij heeft ook rekening gehouden met jeugdige bezoekers en er lag speciaal voor hen een grote hoop mergelbrokken om souvenirs van te maken. Natuurlijk kon Han diverse anekdotes spuien over wat er zoal in deze ruimte was voorgevallen, maar niemand kan die verhalen zo smeugig opdissen als hij en ik zal mij hier dan ook niet wagen aan een poging om hem te evenaren.

Tegen het eind van de avond moesten we aantreden voor een groepsfoto voor de jubeljaardocumentatie die door Jan Spee wordt verzameld. Gezien het grote aantal bezoekers en de nogal forse bouw van het gemiddelde SOK-lid, moest er hevig

worden gepuzzeld om iedereen binnen Jan zijn zoeker te krijgen, maar door te stapelen en hier en daar flink aan te stampen, lukte het uiteindelijk toch en werd heel het vrolijke gezelschap vereeuwigd voor het nageslacht. Nadat de foto gemaakt was, ging iedereen zoetjesaan weer huiswaarts en tegen twee uur was deze gezellige SOK-avond alweer geschiedenis. Joep Orbons merkte pasgeleden nog op dat dat "de barbecue naar meer smaakte" en dat ben ik volledig met hem eens: Hopelijk mogen we in het vervolg dus ieder jaar zo'n evenement beleven en wordt de SOK-barbecue een bij statuut vastgelegde traditie!

Namens allen die op de barbecue aanwezig waren, wil ik hierbij diegenen die deze geslaagde feestavond mogelijk maakten, nog eens zeer hartelijk bedanken voor hun inzet. Dus...spotlights aan en een daverend applaus voor:

- Norbert en Marielle Hensing (organisatie)
- Olav Hensing en Huub Hameleers (koks)
- Cham Peeters en Simone Frissen (tap)
- Erik Honée en Simone Frissen (opbouw)
- Han Bochman (beheerder Nieuwe Groeve)
- Technische Commissie van de Van Schaikstichting (techn. ondersteuning)

En last ,but definitely not least, danken wij mevrouw de Goede zeer hartelijk voor de toestemming om de barbecue op haar privéterrein te mogen houden.

Fons Leunissen

Nieuw! www.caestert.net

Toen ik enkele SOK-Info's geleden een oproep plaatste met de mededeling dat ik contact zocht met "enkele gelijkgezinde berglopers, die net als ik hun hart verpand hebben aan de Caestertgroeve", had ik niet kunnen vermoeden dat we al enkele maanden later een website "in de lucht" zouden hebben.

Hoe het begon.....

In eerste instantie reageerden een vijftal mensen op mijn oproep, allemaal goedbedoelende berglopers, die nog nooit (of slechts een enkele keer) in de Caestertgroeve waren geweest. Ze wilden er dus dolgraag eens een kijkje gaan nemen, maar hadden nog geen mogelijkheid kunnen vinden om de groeve te bezoeken. Een van hen mailde mij daarover: "Ik heb al verschillende mensen tijdens de ledenavonden gepolst, maar meer dan wat vage beloften dat ze me wel eens zouden bellen, heb ik nooit gekregen. Ik wil er dolgraag eens naartoe, maar weet niet hoe!" Na een, voor de meesten eerste kennismaking met de groeve, waren we het al snel er over eens dat er iets gedaan moest worden aan de enorme hopen afval die er op sommige plaatsen liggen. Na enkele vervolfbezoeken kwamen we op het idee om op enkele bekende berglopersverzamelplaatsen vuilnisbakken te plaatsen. In eerste instantie had ik nogal gemengde gevoelens over zo'n actie (vuilnisbakken in een groeve? Die staan er niet lang,.....worden in de fik gestoken.), maar we besloten uiteindelijk toch om het maar eens te proberen, want als je nooit iets probeert.....

Zo gezegd, zo gedaan! Dik drie maanden geleden hebben we op een zestal plaatsen vuilnisbakken met reservevuilniszakken neergezet, met daarbij een

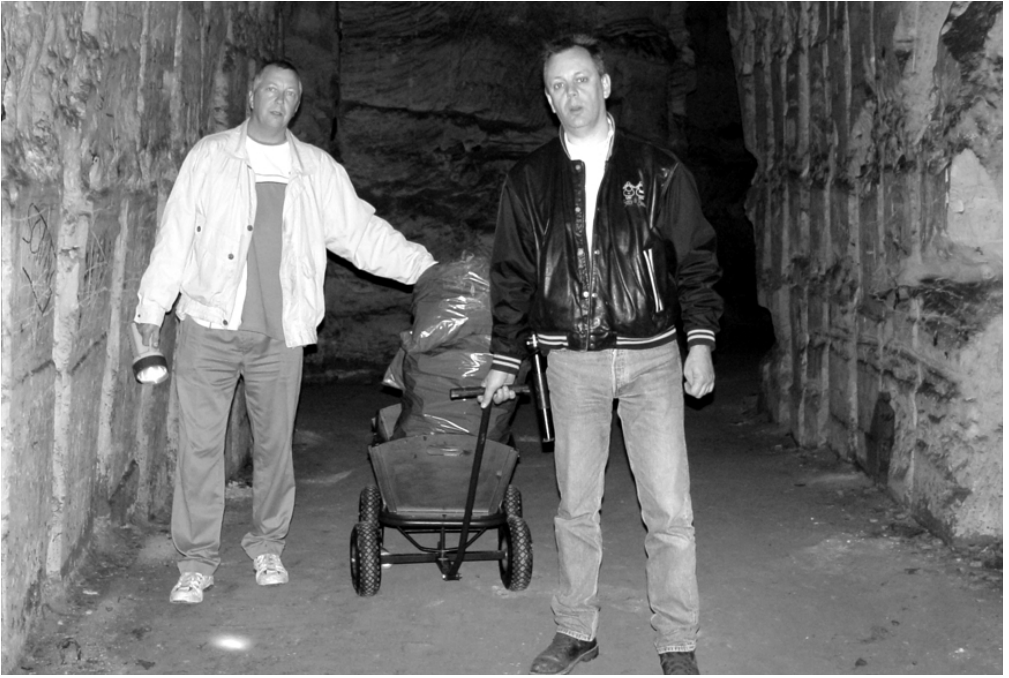
tweetalig verzoek om de groeve netjes achter te laten. En wonder boven wonder: er heeft geen enkele vernieling plaatsgevonden! Sterker nog: er zijn zelfs bezoekers geweest, die de volle vuilniszakken netjes dichtbonden en nieuwe zakken in de bakken deden. Toen het eenmaal bekend was, waar de bakken stonden, gingen bezoekers spontaan de rommel verzamelen die ze onderweg tegenkwamen en deponeerden die netjes in de bakken. Een compliment aan al deze onbekenden die hun steentje hebben willen bijdragen!

Uit de kast komen.....

Ik begon te merken dat er vooral tijdens de recreatieve berglopersavonden in de Zonneberg de wildste geruchten en indianenverhalen de ronde gingen doen. Zo vertelde iemand dat een ploeg van veertig Waalse berglopers Caestert was aan het opruimen en een ander stond te verkondigen dat hij "wel wist wie er achter zat". Hij beweerde dat op zo'n suggestieve toon, dat je maar één conclusie kon trekken: hij had hoogstpersoonlijk die vuilnisbakken geplaatst. Moet ik nog vertellen dat deze figuur nooit bij onze opruimacties aanwezig was geweest en dat we zelfs nog nooit met hem hierover gesproken hadden? Wij hadden ons voorlopig het liefst op de achtergrond gehouden, maar door de steeds sterker wordende geruchtenstroom begon het project een eigen leven te leiden en besloot ik uiteindelijk om ons bekend te maken. Ik heb dat gedaan door SOK-voorzitter Ton Breuls op onze e-maillijst te zetten, zodat tenminste hij zou vernemen hoe de vork in de steel zat. Binnen één dag had ik al een enthousiaste mail terug, ik citeer: *"Ik had natuurlijk al bemerkt, dat de Caestert onwaarschijnlijk goed was opgeruimd (vorige week woensdag heb ik zeggen en schrijven één flesje Brand bier gevonden). Het is op de keper beschouwd natuurlijk van de gekke dat in een groeve vuilnisbakken*

staan, maar van de andere kant heeft het meer effect, dan tien boze artikelen in de krant of vlammeende betogen aan het buffet." en hij besloot de mail met: "Uit het diepste van mijn hart: mijn complimenten voor jullie allen!!!" Hij bood ook meteen aan om de volle vuilniszakken te verwijderen: "breng maar langs, ik zet ze wel bij het vuilnis". Wat niemand van ons zich gerealiseerd had was dat de Kanner vuilnisdienst alleen gescheiden afval aanneemt, waardoor de vuilniszakken geweigerd werden. Dit betekent dat onze arme voorzitter acht vuilniszakken in zijn voortuintje heeft moeten leegkiepen en vervolgens al het glas uit de troep heeft moeten vissen, om dat apart aan te bieden (jammer dat we daar geen foto van hebben!). Het glasprobleem is overigens inmiddels opgelost, want we hebben nu ook speciale bakken voor glas geplaatst.

De website.....

Wij merkten dat er (vooral in België) berglopers waren, die zich afvroegen wie wij waren en hoe ze in contact met ons konden komen. Tenslotte is niet elke bergloper SOK-lid. Wij wisten in het begin niet meteen hoe we dit konden oplossen en er werd even gedacht aan een soort gastenboek, maar om zomaar privégegevens achter te laten, dat zag ik niet zo zitten. Om het nog maar niet over het vochtprobleem te hebben; het boek zou immers al snel totaal onbruikbaar zijn! Wij hebben toen besloten om een internetpagina met e-mailadres te maken. Dit heeft heel wat tijd en energie gekost, want wij wilden geen idioot lange, moeilijke, niet te onthouden naam hebben. Daarom hebben wij de naam "Caestert" laten registreren en dat leverde een gemakkelijk te onthouden domeinnaam op: "www.caestert.net". Het e-mailadres is al net zo gemakkelijk: "info@caestert.net".

Ik hoor jullie nu al roepen: "Dit heeft een aanzuigende werking, allerlei vreemde vogels komen nu naar de groeve!". Wij denken echter dat dat niet zal gebeuren, omdat we daar namelijk reeds bij het construeren van de pagina rekening mee hebben gehouden. De pagina is (nog) niet bekend bij zogenaamde zoekmachines en de enige manier om ons (voorlopig) te vinden, is via mond op mond reclame, via deze SOK-Info en via de Caestertgroeve zelf, want bij de vuilnisbakken staat de naam van de website ook vermeld. Dus je moet een serieuze bergloper zijn om onze site te kunnen vinden! Op het moment van het ter perse gaan van deze SOK-Info, is er nog niet zo veel te zien, maar we hebben 100 MB schijfruimte ter beschikking en we zijn druk bezig om er iets moois van te maken. We willen zelfs proberen om de teksten niet alleen in het Nederlands, maar ook in het Frans op te stellen. Mocht je zelf iets leuks hebben om op onze site te plaatsen, aarzel dan niet en neem contact met ons op.

Hoe verder.....

We hebben nu een drietal opruimacties ondernomen en de berg ziet er al een stuk schoner uit, maar we zijn er nog lang niet. Bij onze laatste actie hebben we ons geconcentreerd op drie bekende verzamelplaatsen. Nadat we met ons zevenen de handen uit de mouwen staken, hadden we binnen twee uurtjes veertien (!) vuilniszakken gevuld. Natuurlijk zijn wij niet van plan om de rest van onze bergloperscarrière vuilnisman te spelen en houden we ons ook bezig met andere dingen zoals onderzoek, fotograferen en filmen. SOK-lid Nol Eliëns heeft bijvoorbeeld het tijdsverschil van de echo in de bekende echogang gemeten. (Voor wie het interessant vindt: het bleek dat de echotijd ongeveer 0,5 tot 0,8 seconden bedraagt).

Indianenverhalen...

Zoals ik al eerder in dit artikel schreef, gaan er een hoop indianenverhalen rond die ik tot besluit nog even wil ontzenuwen:

- Er is geen groep van veertig mensen! *(Het grootste aantal dat bij elkaar is geweest, was zeven.)*
- Wij hebben geen toestemming van het SOK-bestuur gekregen. *(Omdat we die nooit gevraagd hebben en omdat het hier niet om een SOK-groeve gaat.)*
- Wij hebben geen vergunning, noch toestemming van de Burgemeester van Riemst gekregen. *(Hij kent ons niet eens.)*
- Er is ons niets bekend over een toekomstig vergunningstelsel. *(Dus meedoen om een vergunning te krijgen heeft geen zin.)*
- Er is geen lijst waarop wordt bijgehouden welke SOK-leden meehelpen. *(Dus als je denkt zo een wit voetje te kunnen halen, dan kun je beter maar wegblijven).*
- Je kunt geen "lid" worden van onze groep. *(Iedereen is welkom, wij zijn een open groep en dat blijven we ook, er zijn al genoeg kliekjes).*
- Ook "niet-SOK-kers" zijn welkom.
- Wij hebben geen enkele legale status.
- Wij hebben van niemand subsidie gekregen, maar alles uit eigen zak betaald.

Rob Heckers

Reacties op de zes vragen van Henri Ceha

De respons op mijn zes vragen in SOK-Info 106 was niet overweldigend, maar wel bevredigend. Zeer snel na ontvangst van de Info kreeg ik al een e-mailtje van Joep Orbons met het bericht dat hij een exemplaar van "De St.Pietersberg" beschikbaar had voor 50 euro en dat hij tevens de door mij gezochte gangenstelselkaart van de Zonneberg met bovengrondse topografie per post zou sturen. Die kwam dus ook snel daarna. Mijn hartelijke dank aan Joep! Kort daarna kreeg ik een telefoontje van Peter Houben, dat ook hij het gewenste boek kon leveren voor 50 Euro. Ad Lagas liet mij tijdens de BBQ weten dat hij het boek te koop wist voor 70 Euro. Joep was de eerste aanbieder, dus ik heb zijn boek gekocht. Van Stied Witlox kreeg ik onlangs een mailtje dat de door mij gevraagde plattegrond van de Zonneberg wellicht in digitaal formaat beschikbaar was bij Rob Veenendaal in Berg en Terblijt.

Tijdens de barbecue vertelde Jan Spee me dat de foto, die van mij gemaakt werd tijdens de academische zitting, waarschijnlijk gemaakt was door Ger Goessens. Jan gaf mij daarop een foto die hij op de zitting gemaakt had en ik wacht nu op de reactie van Ger.

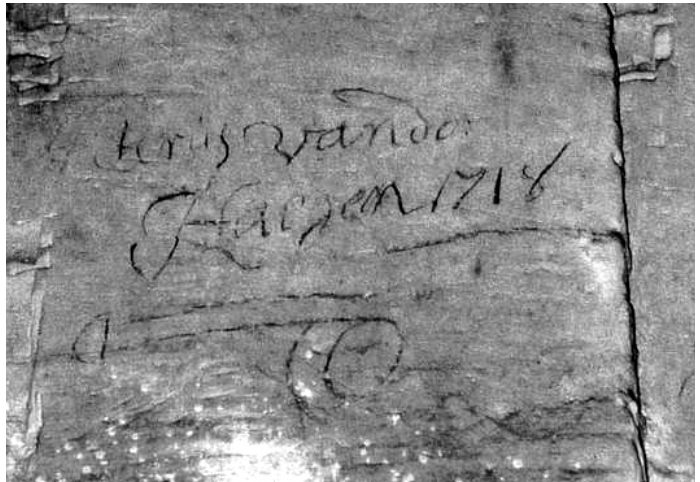
Mijn "petromax-vraag" heb ik zelf opgelost door een nieuwe te kopen in de geweldige winkel van Hans Stassar in Brunssum/Hoensbroek. Inmiddels heb ik in SOK-Info 106 gelezen dat ook bij Roger Reinartz in Dordrecht lampen en onderdelen te koop zijn.

Ik had niet verwacht dat ik een reactie op mijn "coproliet-vraag" zou krijgen, maar eigenlijk wel dat er iemand met de volledige text van het gedicht bij de ingang van het oude museum op de proppen zou komen. Daar zal toch wel ooit een foto van zijn gemaakt?

Henri Ceha

Bezoekers opgespoord: Joris van der Haegen

De man wiens naam sinds 1718 niet ver van "Van Houten Chocolate" in Zonneberg prijkt, was -zeer waarschijnlijk- de kunstschilder Joris van der Haegen. Net als zijn overgrootvader Abraham, zijn grootvader Joris en zijn vader Cornelis, schilderde hij voornamelijk landschappen. Grootvader Joris, die ook te Maastricht werkzaam was, was de meest productieve en meest succesvolle kunstenaar uit de familie. Onze Joris uit Zonneberg werd in 1676 geboren in Den Haag. Hij heeft zeer waarschijnlijk les gehad van zijn vader. Veel werk heeft hij ons niet nagelaten; slechts negen schilderijen en twee tekeningen. Deze werken, voornamelijk zee-stukken, kan men bewonderen in. Wenen en Leningrad. Het grootste deel van zijn leven heeft Joris Van der Haegen in Engeland doorgebracht, waar zijn zeestukken nogal populair zouden zijn geweest. Gestorven is hij waarschijnlijk in 1745 te Dublin. Wat hij in Maastricht heeft gedaan, is niet bekend. Misschien kwam hij hier om te schilderen, net als zijn grootvader, die een landschapsschilderij gemaakt heeft van Sint Pieter, waarop Slavante te zien is. Zijn bezoek aan de berg was, zoals zo vaak, waarschijnlijk van toeristische aard; de Sint Pietersberg was toen immers al een beroemde bezienswaardigheid.

John Caris

Icoon Onze Lieve Vrouw van de Altijddurende Bijstand in de Zonneberg.

In 1499 werd een Maria-icoon van Kreta naar Rome overgebracht. Ze werd vereerd onder de titel "Onze Lieve Vrouw van Altijddurende Bijstand". Later (medio negentiende eeuw) werd een aantal geautoriseerde kopieën in diverse kerken en

kapellen gehangen. In Nederland geschiedde dat o.a. in Amsterdam en 's-Hertogenbosch. In Limburg werd de icoon aangebracht in de parochiekerk van Maasniel, in een veldkapel te Geleen (later verplaatst naar de parochiekerk van Geleen-Lindenheuvel) en in de kloosterkapel van het kloostercomplex te Wittem (nog steeds een bedevaartsoord!).

De icoon toont Maria met het kindje Jezus op haar arm, tegen een goudkleurige achtergrond. Links en rechts zijn de aartsengelen Gabriël en Michaël afgebeeld, die enkele lijdenswerktuigen (kruis en spons) dragen. Maria en Jezus dragen Byzantijnse kleding.

In het gangenstelsel "Zonneberg" bevindt zich op een wand bij de "1e kapel" een gaaf bewaarde "kopie" van het icoon. De schildering is aangebracht door Ger Goffin (in 1943/44 ?). De icoon is gemaakt door de mergelwand met een schaaflak te maken, het vlakke deel met kolengruis in te vullen en daarna weer met een scherp voorwerp de gele mergelkleur te voorschijn te krabben. Hierdoor ontstond een sgraffito-achtig* reliëf in de afbeelding.

* Sgraffito (It. "sgraffiare"= krassen) ook wel "graffito" genoemd: Tekening op een zwart gemaakte muur, die vervolgens met witte kalk wordt bestreken. De witte kalklaag wordt ingekrast, waardoor er zwarte lijnen ontstaan.

Martin Hoogerwerf en Jaap Brandsma.

MEET THE UNDERGROUND PRESS

"Grotcriterium in Valkenburg" (*Dagblad de Limburger van 8 september 2003*): Op 4 oktober werd door 35 professionals een wielercriterium gereden over 40 ronden, waarvan de helft van het parcours door de **GEMEENTEGROT** liep! De VIP-ruimte werd in het Romeins gedeelte ingericht. Waar zou de uitdrukking "Valkenburgse toestanden" toch vandaan komen?

"Uitstel overdracht van terrein ENCI" (*Dagblad de Limburger van 12 september*): De officiële overdracht van terreinen op de **SINT PIETERSBERG** en **CAESTERT** aan natuurorganisaties, is op het laatste moment afgelast. Juridische zaken binnen het Waalse Gewest schijnen nog niet geheel opgelost. Het uitstel wordt geschat op enkele weken.

"Groeves bij Cadier en Keer gevaarlijk" (*Dagblad de Limburger van 20 september 2003*): Deskundigen van de Stichting ir. D.C. van Schaïk hebben vastgesteld dat het in en boven op de groeves (met name de **HEERDERBERGGROEVE**) door allerlei verzakkingen en instortingen niet veilig is. Er komt een 600 meter lang hekwerk met waarschuwborden. De kosten van zo'n ruim 10.000 euro komen voor rekening van de provincie Limburg en de gemeente Margraten. Knap staaltje van beheer en beleid van "onze" stichting!

"Seks in de grotten" (*Dagblad de Limburger van 30 september 2003*): Eindelijk, eindelijk! Wie? Wat? Waar? Wanneer? Maar helaas, geen handleiding of reisroute naar een groeve in het Limburgse, waar "het" te gebeuren staat. Een verhaal over de homo sapiens, die in grotten leefde en ergens in de historie besloot om geen willekeurige vrouwen meer aan de haren een grot binnen te slepen, maar om verder monogaam door het leven te gaan.

"Verdwijntruc Lotz in de Valkenburgse grotten" (*Dagblad de Limburger van 6 oktober 2003*): We schreven al eerder over het zogenaamde grotcriterium voor wielrenners in de **GEMEENTEGROT**. Misschien kan dit initiatief het kortst samengevat worden met een kop van een verslag over het "evenement": "Grotcriterium werkt op lachspieren".

Voor knipsels, kopieën en uittreksels kunt u altijd terecht op het bekende adres: Bovenstraat 28, B3770 Kanne-Riemst, Tel/fax: 012-454059, e-mail: tbreuls@skynet.be

Eigene Höhle

Jan Paul van der Pas stuurde ons deze kaart genaamd "Eigene Höhle", getekend door Steffen Butz (Uitgeverij Inkognito, Berlijn). In de tekstballon staat: "Natuurlijk wil ik verder met je samenleven, maar ik heb gewoonweg een eigen hol nodig om me goed te kunnen ontplooien, begrijp je?". Menig bergloper, die met de Petro-max in de hand op het punt stond het huis te verlaten, zal ook wel eens iets in die trant gezegd hebben, als reactie op de gefronste blikken van de partner...

Fotoverantwoording

De digitale fotografie is in opmars en we krijgen daardoor steeds meer hoogwaardig fotomateriaal toegestuurd door leden. Dat is natuurlijk een prima ontwikkeling, waardoor de SOK-Info in het vervolg vaak zal kunnen worden opgeleverd door mooi en actueel beeldmateriaal. Het is verder toe te juichen, dat er nu ook op deze wijze steeds meer leden gaan meewerken aan de SOK-Info. We zullen daarom in het vervolg de fotografen of inzenders van de foto's zo veel mogelijk proberen te vermelden, maar neem het ons s.v.p. niet kwalijk als we ooit eens iemand zouden vergeten te noemen. Hier de namen van diegenen die de foto's voor deze editie leverden: Henri Ceha (Voorplaat), Nol Eliens (Gat in Zonneberg), Simone Frissen (Pony in Noord), Rob Heckers (www.Caestert, Barbecue), Erik Honée (Dwaaldag Lacroix, Groevedag VSS), Joep Orbons (Gewandgroeve), John Caris (Bezoekers opgespoord).

**Tot ziens op de ledenavond
vrijdag 14 november om 19.30 uur
in het Naturhistorisch museum
Maastricht!**

Groeven in beheer bij de SOK danwel de stichting Ir. D.C. van Schaik:

Bovengenoemde organisaties hebben een aantal groeven in beheer of een collectieve vergunning voor een groeve.

Voor het betreden van deze groeven moet U contact opnemen met de beheerder:

Groeve:	Beheerder:	Telefoon:
Koeleboschgroeve	Ed de Grood	043-3505487(90)
Roothergroeve	John Hageman	043-3645419
Nieuwe groeve	Han Bochman	
Apostelgroeve	Ton Breuls	00-3212454059
Theunisgroeve	Giel Bindels	043-3472560
St. Pietersberg (Noordelijk en Zonneberg)	Erik Lamkin	043-3479823
Scharnderberg	John Knubben	043-3611227
Fallenberggroeve (niet toegankelijk)	Valère Ceulen	043-3211759
Keldertjes Slavante	Ad Lagas	043-3253586
Houbensbergske	Erik Honée	043-3256110

Bij inbraak in één van deze groeven:

Bij constatering van inbraak en of vernielingen aan een van de groeven dit direkt melden, liefst dezelfde dag nog.

Melden van vernielingen bij onderstaande personen. Als de eerste niet bereikbaar is, dan de volgende op de lijst.

- 1e Groevebeheerder van die groeve. Voor namen en telefoonnummers, zie hierboven.
- 2^e Olav Hensing, Technische commissie
- 3^e Ieder bestuurslid van de Van Schaikstichting of de SOK. Voor namen en telefoonnummers, zie pagina 1.

De SOK en de Van Schaikstichting stellen zich ten doel dat de afsluiting van de groeve binnen 24 uur hersteld is.

De S.O.K.-Info
is een uitgave van de
Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven,
Natuurhistorisch Genootschap Limburg.